Anatol EREMIA

Toponimia Bugeacului: aspecte și conexiuni interdisciplinare (III)

A.E. – dr. hab., cercetător conferențiar, lingvist, specialist în onomastică. A editat 25 de cărți, cele mai recente fiind *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*, Chișinău, 2006; *Dicționar geografic universal*, Chișinău, 2008; *Localitățile Republicii Moldova. Ghid informativ documentar*, 2009.

Tătarii nogaici au pătruns în Moldova la sfârșitul sec. al XV-lea și începutul sec. al XVI-lea. În 1487, turcii, după ce au ocupat cetățile Akkerman (Cetatea Albă) și Chilia, au transformt ținuturile lor în raiale turcești (tc. *raya* „teritoriu cucerit, supus, cu populație nemusulmană"). În 1538 este prefăcut în raia și ținutul Tighinei. Hanul Mengli Ghirei, nu fără amestecul Porții Otomane, strămută în aceste locuri hoarde de tătari ce se oploșiseră în Crimeea și în stepele Donului.

Așezările tătarilor în Bugeac sporesc mai cu seamă în a doua jumătate a sec. al XVI-lea. Dimitrie Cantemir ne relatează în legătură cu aceasta: „Bugeacul s-a dat ca loc de așezare tătarilor nogaici, dintre care unii se numesc tătari de Bugeac, ceilalți tătari din Belgorod. Căci pe la anul 1568..., la porunca lui Selim al II-lea, când hanul tătarilor încerca să lege Do-

Bugeac, the southern part of Bessarabia, has a thousand years-old history. This region has been inhabited by a permanent and sedentary population, the Geto-Dacian, the Romanians on river Prut, the Romanian that left for future generations a priceless treasure of our national history and culture. Bugeac's toponymy, the subject of this study, is a part of the millennial Romanic patrimony.

Continuare. Partea II în nr. 1 (237), 2017, pag. 197-204.

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

nul cu Volga, mai mult de treizeci de mii de tătari nogaici... s-au dus în Crimeea împreună cu toți ai lor. Dar, fiind aceasta prea mică pentru a-i cuprinde pe toți, li s-au dat alte locuri de așezare în câmpia Bugeacului" [19, p. 29]. De la început tătarii, fiind la număr nu prea mulți, s-au așezat în raiaua Akkermanului și de-a lungul țărmurilor Mării Negre. Mai târziu însă, când de peste Nistru au început să se reverse valuri noi de tătari, sultanul turcesc le dădu spre locuire și restul Bugeacului. „De atunci încoace, neamul acesta, primind din când în când familii noi din Stepa Nogaică, s-a înmulțit într-atâta, încât aproape nu stă mai prejos ca număr față de nicio altă hoardă tătărească" [19, p. 29].

Tătarii au adus cu ei de dincolo de Nistru mai multe toponime, pe care le-au transplantat în noile locuri de trai: *Abaclia, Hagichioi, Acui, Baurci, Borogani, Gaidar, Caragaci, Comrat, Sucleea, Taraclia, Tomai, Șamalia* ș. a. Lor le corespund în Crimeea denumirile: *Abaklî, Agikioi, Akkuiu, Baurcea, Borogan, Aidar, Karagaci, Komrat, Sugakleia, Taraklî, Tomai, Aceamailî* ș. a.

Înmulțindu-se, tătarii nu s-au mulțumit numai cu locurile de stepă ale Bugeacului, ei s-au extins spre apus până dincolo de râurile Lunga și Ialpug și spre nord până la hotarele ținuturilor Lăpușna și Orhei. Spre sfârșitul sec. al XVII-lea ei ocupau aproape în întregime Bugeacul și parțial pământurile de la nord de Valul lui Traian de Sus, care se măsurau prin „32 de ceasuri de-a lungul și 2 ceasuri de-a curmezișul". Pe harta lui Bawr din 1770 (1774), sub linia Mingir (Prut) – Bâcioc (Nistru), satele cu nume tătărești sunt notate atât de des, încât linia aceasta se conturează de la sine dinspre ținuturile Lăpușna și Orhei.

Tătarii din Bugeac erau grupați în mai multe hoarde: edisan, orac-oglu, orumbet-oglu, geambulat-oglu, kirghiz, kezli ș. a. Triburile hoardei edisan locuiau în raialele Akkerman și Tighina (Bender), de-a lungul râurilor Alcalia, Hagider, Sărata, Cunduc, Ceaga. Hoarda orac-oglu era așezată în raiaua Tighina, pe râurile Cogâlnic, Ceaga, Saca. Cea mai numeroasă dintre ele era hoarda orumbet-oglu. Ea ocupa partea de vest a Bugeacului.

În sec. al XVIII-lea, în partea de sud a Basarabiei existau vreo 300 de aule și câșle tătărești. Mai târziu majoritatea dintre ele au dispărut. Printre localitățile existente astăzi nu le găsim pe cele cu denumirile

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

Geapar, Togai, Ciogalac, Calalar, Kiurt, Biuiuc, Chiciuc, Tontebe, Acbaș, Boceac, Cumrat (pe râul Sărata, raiaua Akkerman) ș. a. Dispariția acestor așezări este legată de strămutarea tătarilor din Bugeac. La 1759, hanul Mengli Ghirei a evacuat din raialele Akkerman și Tighina triburile hoardei edisan. În timpul războiului ruso-turc din 1768-1774, guvernul țarist a strămutat din Bugeac în Crimeea peste 12 mii de tătari. Restul triburilor tătărești, circa 5 mii de familii, au părăsit aceste locuri la începutul războiului ruso-turc din anii 1806-1812, când de pe aceste pământuri au fost definitiv izgoniți și turcii. Majoritatea toponimelor tătărești reprezintă la origine denumiri de triburi și ginți nogaice: *Abaclia, Albota, Baimaclia, Borogani, Cazaclia, Chiriet, Cimișlia, Comrat, Congaz, Copceac, Coștangalia, Mingir, Sadaclia, Șamalia, Taraclia, Tartaul, Tocuz* ș. a. Actualmente aceste nume au forme deja modificate, adaptate în limba română, față de cele originare: *Abakly, Akbota, Baimakly, Borogan, Kazaiakly* etc. De origine tătaro-nogaică sunt și numele unor râulețe din cuprinsul Bugeacului: *Alcalia, Aliaga, Ceaga, Sarâiar, Sasâghiol, Tașlâc.*

După războiul din 1806-1812 stepele Bugeacului rămăseseră aproape fără locuitori. De aceea, printr-un decret imperial special, aceste locuri au fost date spre locuire altor populații: ruși, ucraineni, bulgari, găgăuzi și, în rare cazuri, români moldoveni. Găgăuzii, populație turcică ce locuiește și astăzi pe teritoriul republicii, sunt originari din sudul Dunării. Ei au imigrat în Basarabia în timpul războaielor ruso-turce (sec. XVIII-XIX). Aici bejenarii găgăuzi au ocupat în temei așezările părăsite de tătari, formând localitățile de astăzi: Avdarma, Bașchiu (azi Chirsova), Baurci, Beșghioz, Gaidar, Dezghingea, Joltai, Enichioi, Etulia, Cazaclia, Ceadâr (azi Ceadâr-Lunga), Chiriet (azi Chiriet-Lunga), Cișmichioi, Cioc-Maidan, Congaz, Copceac (Tatar-Copceac) ș. a. Găgăuzilor le aparțin în fond numele topice minore din hotarul localităților respective. Exemple: *Avdarma Deresi, Derea Pailarî, Ciocrac Iolu, Eschi Daalac, Ghiolgiuclear, Ingea Culac, Mezarlâc, Sârt, Tașlî Iol* etc.

Toponimia de origine slavă din această regiune se reduce doar la denumirile satelor-colonii. Majoritatea toponimelor în *-ovca / -evca* denumesc localități cu populație rusă și ucraineană, apărute în sec. XIX-XX pe calea colonizării: *Alexandrovca, Alexeevca, Bogdanovca, Borisovca, Constantinovca, Dmitrievca, Egorovca, Elenovca, Grogorievca, Ivanovca,*

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

Nicolaevca, Petropavlovca, Petrovca, Romanovca ș. a. O categorie aparte formează toponimele noi, apărute în perioada postbelică: *Iasnaia Poleana, Lebedenco, Pervomaisc, Svetlâi, Vinogradovca* ș. a. Aceste nume topice sunt formații rusești, apărute pe cale oficială, la origine reprezentând creații comemorative, simbolice.

Nomenclatura topică a Bugeacului cuprinde și o serie de nume de origine germană. Acestea nu datează mai înainte de sec. al XIX-lea, pentru că la începutul acestui secol apar la noi primele colonii nemțești. În 1814, administrația rusă a așezat pe pământurile libere din Bugeac 1443 de familii de coloniști germani, țărani aduși din ducatul Varșoviei. Mai târziu, aici s-au așezat încă câteva sute de familii de nemți, aduși din Rusia. Pe la mijlocul sec. al XIX-lea, în Basarabia existau 24 de colonii germane: Arciz, Cațbah, Cleasnița, Culma, Laipțig, Lihtental, Paris etc. Multe dintre ele au fost denumite după numele proprietarilor de pământ din localitățile respective: *Achendorf, Alexanderfeld, Bechendorf, Blumental, Denevița, Emental, Iacobstal, Iosefdorf, Marienfeld, Neifeld, Rozenfeld* etc. Dat fiind faptul că aceste colonii au fost întemeiate după războiul din 1812, unele dintre ele au fost denumite în legătură cu biruințele armatei rusești asupra celei franceze lângă Berezino, Borodino, Tarutino. În anii postbelici, după 1945, majoritatea numelor germane au fost substituite cu alte denumiri: *Achendorf* cu *Doina* (r-nul Cantemir), *Denevița* cu *Svetlâi* (r-nul Taraclia), *Emental* cu *Pervomaisc* (r-nul Căușeni), *Neifeld* cu *Tcacenco* (UATSN), *Iacobstal* cu *Lazo* (r-nul Ștefan-Vodă) etc.

În prezent, în regiune, active și productive sunt formațiile onimice de limbă română, acestea reprezentând atât clasa numelor topice minore, a numelor de locuri, cât și categoria de lexeme ce denumesc așezări omenești (sate, cătune, cartiere, mahalale etc.).

Sub aspect lexical-semanic se disting două categorii principale de nume topice: topografice și social-istorice. Din prima categorie fac parte grupurie semantice:

• Oronimele: *Arcaciul,* vâlcea, s. Slobozia Mare (*arcaci* „ramificație a unei văi; vâlcea”); *Chiscurile,* dealuri, s. Câșlița-Prut (*chisc* „deal înalt, cu vârf ascuțit”); *Fundoaia,* hârtop împădurit, s. Andrușul de Sus (*fundoaie* „terminația superioară a unei văi”, „hârtop”); *Găvanul,* vâlcea, s. Andrușul

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

de Sus (*găvan* „depresiune de teren adâncă", „văgăună"); *Grindul Lung,* loc în lunca Prutului, s. Crihana Veche (*grind* „ridicătură de teren de formă alungită în lunca inundabilă a unui râu"); *Gropana,* vâlcea râpoasă, s. Giurgiulești (*gropană* „depresiune de teren", „vale adâncă"); *Holmul,* deal, s. Badicul Moldovenesc (*holm* „ridicătură de teren mai mică decât dealul"); *Movila Străjii,* movilă, s. Colibași (*movilă* „ridicătură mică de teren de formă rotunjită", *straja* „loc de pază"); *Podișul,* parte de moșie, s. Badicul Moldovenesc (*podiș* „formă de relief de mare întindere, de regulă plană, la o anumită altitudine"); *Zăpodia,* parte de moșie, s. Manta (*zăpodie* „așezătură mai mult plană la o anumită altitudine")*.

• Hidronimele: *Bahna,* fostă baltă, azi teren agricol, s. Paicu (*bahnă* „baltă cu apă stătută", „loc mlăștinos pe valea unui râu"); *Barcul Mare,* lac în lunca Prutului, s. Crihana Veche (*barc* „lac mic", „baltă"); *Budăiul,* vale, s. Chircani (*budăi* „izvor captat", „fântână cu apa în fața"); *Bulboaca,* sat în r-nul Reni, vale, s. Sătuc (*bulboacă* „lac mic", „baltă", „bulhac, băltoacă"); *Bulboana,* loc băltos, mocirlos, s. Tătărești (*bulboană* „ochi de apă cu nămol", „izvor mocirlos"); *Cișmeaua Văruită,* sat, r-nul Bolgrad (*cișmea* „instalație prin care este adusă apa prin conductă; izvor captat"); *Fântâna Zânelor,* sat, r-nul Ismail; *Iezărul,* fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, s. Brânza (*iezer* „lac natural, foarte adânc", „lac fără mlaștini"); *Japșa,* baltă în lunca Prutului, lângă lacul Beleu, s. Slobozia Mare (*japșă* „lac mic", „baltă"); *Privalul,* curs mic de apă în lunca Prutului, s. Manta (*prival* „gârlă într-o luncă inundabilă"); *Selul Mare,* pârâu, s. Giurgiulești (*sel* „pârâu", „gârlă", „șuvoi de apă provenită din ploi"); *Șomuldovul,* fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, s. Paicu (*șolmuldov/șomuldoc/șomuldog* „lac mic", „baltă", „băltoacă").

• Floronimicele (fitonimicele): *Brăniștioarele,* foste lacuri în lunca Prutului, azi terenuri agricole, s. Zârnești (*brâniștioare,* diminutiv plural al entop. *branište* „loc de pășune sau fâneață"; „fâneață rezervată, unde este interzis păscutul vitelor"); *Ceairul,* loc de pășune, s. A.I. Cuza și Chioselia Mare (*ceair* „pășune pe valea unui râu"); *Curnuțul,* fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, s. Roșu (*curnuț* „plantă cu frunze ghimpoase și globuloase cu ghimpi îndoiți la vârf; scai"); *Dracile,* lacuri în lunca Prutului, s. Manta (*dracilă* „arbust spinos cu flori galbene

* Aici și în continuare pentru toponimele din r-nul Cahul nu se indică denumirea raionului.

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

și fructe în formă de boabe roșii”); *Foltanele,* lacuri, s. Crihana Veche (*foltan* „desiș de stuf și papură”), *Frunzariul,* parte de moșie, s. Colibași (*frunzar* „pădurice”, „desiș de copaci; tufăriș”); *Mlădițele,* lacuri în lunca Prutului, s. Crihana Veche (*mlădițe,* diminutiv plural al apel. *mladă* „pădurice tânără și deasă”, „desiș de copaci tineri și arbuști de răchită, salcie”); *Sădăria,* loc în hotarul s. Pelinei (*sădărie* „teren năpădit de sad, chirău, costei; paraginǎ”); *Scumpia,* vale, s. Badicul Moldovenesc (*scumpie* „arbust cu flori verzi-gălbui”); *Socăria,* vale, s. Câșlița-Prut (*socărie* „loc unde cresc mulți soci; desiș de soci”); *Suhatul,* loc de pășune, s. A. I. Cuza (*suhat / suat* „pășune, imaș”).

• Zoonimicele: *Bătcăria,* lac în lunca Prutului, s. Văleni (*bătcărie* „lacul bătcilor”, derivat colectiv cu suf. *-ărie* al apel. *batcă* „pelican”); *Cărasul,* lac în lunca Prutului, s. Crihana Veche (formație onimică prin metonimie (*toto pro pars*), având semnificația inițială „lacul cu carași”, „lac unde se prind bine carașii”); *Ciorăria,* vâlcea, s. Slobozia Mare (*ciorărie,* derivat colectiv cu suf. *-ărie* al apel. *cioară,* numele topic desemnând habitatul ciorilor – „valea cu multe ciori”, „valea ciorilor”); *Crapul,* lac în lunca Prutului, s. Colibași (din apel. *crap,* hidronimul redând la origine o particularitate a obiectului desemnat – „lac bogat în crapi”, „lac unde se prind bine crapii”); *Gâscariul,* fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, s. Chircani (*gâscar,* reg. *gâscari* – „lacul gâștelor sălbatice”); *Hidrarea,* gârlă în lunca Prutului, s. Crihana Veche (din entop. *hidrar* „habitatul hidrelor”; *hidră / vidră* „mamifer carnivor care trăiește pe malul apelor” cu suf. *-ar (-ea)*); *Răcariul,* lac în lunca Prutului, s. Crihana Veche (din entop. *răcar* (reg. *răcari*) „habitatul racilor”, semnificația hidronimului fiind „lac cu mulți raci”, „lac unde se prind bine racii”).

Grupurile semantice din categoria toponimelor social-istorice sunt, de asemenea, multiple și variate:

• Antroponimice: *Andrușu,* sat, reședință de comună (din *Andrușu / Andrieșu*); *Băcăianul,* deal, s. Trifești (din *Băcăianu / Băcăuianu*); *Bubuiogi,* parte a s. Slobozia Mare (din *Bubuiog,* antroponim istoric); *Burlacu,* sat, reședință de comună (din *Burlacu,* nume de familie predominant în localitate); *Crihana,* sat, reședință de comună (din *Crihan / Cârhan*); *Dumitrești,* sat în r-nul Chilia (din *Dumitru* și suf. *-ești*); *Lucești,* sat, reședință de comună (din *Lucescu,* prin pluralizare, sau *Luca* și suf. *-ești*); *Manta,* sat, reședință de comună (din *Manta / Mantu*); *Niculești,* sat în

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

r-nul. Chilia (din *Nicula* și suf. *-ești*); *Paicu,* sat în com. Zârnești, (din *Paicu* „rom. *paic*" ostaș din garda domnitorilor români" < tc. *peyk*); *Pașcani,* sat în com. Manta (din *Pașca* și suf. *-ani* sau *Pașcanu* prin pluralizare); *Trifești,* sat în com. Moscovei (din *Trif / Trifu* și suf. *-ești*) ș. a.

• Etnonimice: *Baurci-Moldoveni,* sat, reședință de comună (din antrop. *Baurci* și num. grup. *moldoveni / români moldoveni*); *Comrat,* oraș în Găgăuzia (din num. trib. tăt. *komrat / komürat*); *Copceac,* sat în Găgăuzia (din num. trib. tăt. *kipceak / kypceak*); *Lipovanca,* cartier al or. Cahul (din *lipovan / filipovan / filipovean* „persoană care face parte dintr-o populație de ritual vechi rusesc"); *Taraclia,* oraș (din num. de trib. tăt. *tarakly*); *Tătarca,* râuleț, afluent de stânga al Prutului, la s. Slobozia Mare (din etn. *tătar* și formantul *-ca*).

• Oiconimice: *Bălțile Măntașilor,* bălți în lunca Prutului, s. Crihana Veche (din *balta,* pl. *bălți* și num. grup. *măntași,* derivat cu suf. *-aș* (pl. *-așі*) de la oicon. *Manta*); *Barcul Renașului,* lac în lunca Prutului, s. Văleni (din entop. *barc* „lac", „baltă" și apel. *renaș,* pl. *renași* „persoane originare din or. Reni", derivat cu suf. *-aș)*; *Bordeieni,* cătun, și *Bordeiele,* parte a s. Andrușul de Sus (*bordei* „locuință săpată în pământ și acoperită cu ceamur din lut și paie"); *Cantonul,* loc de agrement pe malul unui braț al Prutului, la SV de Cahul (*canton* „pichet de grăniceri"); *Câșlița-Prut,* sat, reședință de comună (*câșliță,* diminutiv al apel. *câșlă* „așezare păstorească", „cătun"); *Crama,* gospodărie vinicolă, s. Borceag (*cramă* „clădire, de obicei la vie, cu pivniță, unde se prepară și se depozitează vinul"); *Făgădău,* parte a s. Lebedenco, altă dată cătun separat (*făgădău* „han la un drum mare", „cârciumă", „prăvălie, magazin"); *Poșta Veche,* loc în hotarul s. Alexanderfeld (*poștă* „stație de poștă la un drum mare"); *Sărăieni,* parte a s. Slobozia Mare (*serai / sărai* „șură", „șopron"); *Standoală,* vale și parte de moșie la SV de Pelinei (*standoală* „hambar pentru cereale", „adăpost pentru uneltele agricole"); *Satul Nou,* sat în r-nul Tatarbunar (*sat* „așezare rurală").

• Fortonime: *Cetatea* și *Sub Cetate,* locuri în hotarul s. Giurgiulești (*cetate* „loc fortificat", „oraș-fortăreață"); *Șanțurile,* locuri cu urme de vechi fortificații în hotarul s. Giurgiulești (*șanț* „săpătură lungă și îngustă, element al unei fortificații de pământ"); *Troianul,* val de pământ la SE de Vadul lui Isac și loc în hotarul s. Goteștі, r-nul Cantemir, *Troianul Vechi,* sat în r-nul Chilia (*troian* „întăritură străveche constând din-

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

tr-un val lung de pământ, cu șanț de apărare"); *Valul / Valul cel Mare / Valul lui Traian / Troianul,* același val de pământ care se întinde de la s. Vadul lui Isac până la Tatarbunar (*val* „întăritură străveche în formă de val cu șanț de apărare").

• Profesionale: *Dealul Mocanilor,* deal la est de s. Slobozia Mare (din entop. *deal* și num. grup. *mocani* „ciobani", „păstori"); *Hârtopul Harbuzarilor,* teren agricol, s. Cotlovina (Bulboaca), r-nul Reni (din entop. *hârtop* și num. grup. reg. *harbuzari* „cultivatori de pepeni verzi"); *Mahalaua Grădinarilor,* parte a satului Furmanca, r-nul Chilia (din entop. *mahala* și num. grup. *grădinari* „cultivatori de legume") etc.

Sub aspect derivațional, se disting diverse tipuri de modele structurale, corespunzător procedeelor și mijloacelor de formare a cuvintelor specifice limbilor din care provin formațiile respective. După cum e și firesc, mai active și productive sunt tipurile și modelele toponimice românești. Predomină derivatele în *-a (Andrușa, Crihana, Cucoara, Manta), -ani / -eni (Burlăceni, Greceni, Chircani, Pașcani, Văleni)* și *-ești (Cârpești, Giurgiulești, Goteștі, Lucești, Tătărești, Tudorești, Trifești, Zârnești).* Majoritatea acestora au ca bază onimică de formare diferite antroponime *(Andruș, Crihan, Manta; Burlacu, Chircă, Pașca; Gotea, Luca, Tudor, Zârnă).* Semnificația lor inițială a fost „comunitatea de oameni trăitori pe moșia sau în satul fondat de Andruș, Crihan, Gotea, Luca etc.".

Sunt frecvente și formațiile toponimice compuse, acestea semnificând la origine apartenența, vechimea, dimensiunile, poziția geografică a obiectelor desemnate: *Barcul lui Duia, Pădurea Liceului, Vadul lui Isac, Valea Poștarului; Larga Nouă, Larga Veche, Satul Nou, Trifeștii Noi; Balta Lată, Gârla Lungă, Movila Mare, Roșul Mare, Roșul Mic, Salcia Mare, Salcia Mică; Andrușul de Sus, Andrușul de Jos, Câșlița-Prut, Dracile din Sus, Dracile din Jos, Taraclia de Salcie.*

Formațiile toponimice de origine slavă sunt relativ noi (din sec. XIX-XX) și se reduc, în fond, la denumirile rusești în *-ka, -ovka / -evka,* acestea denumind mai cu seamă fostele colonii de ruși și ucraineni: *Alexandrovca, Bogdanovca, Dimitrovca, Iurievca, Mihailovca, Nicolaevca, Petrovca, Petropavlovca, Vladimirovca* etc. Rusești ca formații sunt și compusele toponimice: *Belolesie, Cervonâi Iar, Crivaia Balca, Novaia Ivanovca, Novâi Troian, Staraia Necrasovca, Svetlodolinscoe, Vesiolâi Cut* etc.

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

Toponimele de proveniență turcică aparțin populațiilor turanice vechi (pecenegilor, cumanilor) și celei de mai târziu (tătaro-nogaicilor). Sunt de mare vechime hidronimele: *Cahul, Cogâlnic, Cunduc, Ialpug, Catlabug.* Dintre numele topice tătaro-nogaice se impun numele de localități ce reproduc denumirile unor triburi și ginți turanice: *Abaclia, Baimaclia, Cazaclia, Comrat, Congaz, Copceac, Coștangalia, Taraclia, Tartaul.* Denumirile în *-lia* reprezintă formații adaptate în limba română, formele lor de origine conținând formantul *-ly / -li.* Acestea atribuie derivatelor semnificația de apartenență, de proprietate: *Abaclia* < *abak* + *-ly* „trib cu dangaua în formă de idol"; *Cazaclia* < *Kazaiakly* < *kaz aiak* + *-ly* „trib cu dangaua în formă de labă de gâscă"; *Taraclia* < *Tarakly* < *tarak* + *-ly* „trib sau gintă cu dangaua în formă de pieptene".

Studiul complex al toponimiei Bugeacului, în plan sincronic și diacronic, cu aplicarea diverselor principii și metode de cercetare și cu utilizarea informațiilor colectate prin anchete de teren și din sursele documentare și arhivistice va contribui la soluționarea multor probleme ce țin de diferite domenii ale științei: lingvistică, istorie, etnografie, geografie, sociologie. De aici interesul specialiștilor din domeniile respective care și-au propus ca obiect de cercetare aspecte și probleme de toponimie în special și de onomastică în general.

Bibliografie

1. N. Iorga, *Studii istorice asupra Chiliei și Cetății Albe,* București, 1899.
2. *Moldova în epoca feudalismului,* Chișinău, vol. I-IX, 1961-2004.
3. *Condica liuzilor pe 1886*. În: „Uricariul", Iași, vol. VIII, 1886.
4. *Tabloul de toate comunele rurale din țară, Ediție oficială,* București, 1864.
5. Șt. Ciobanu, *Basarabia,* Chișinău, 1993.
6. *Recensământul general al populației României,* București, vol. I, partea I, 1938.
7. *Dicționarul statistic al Republicii Moldova,* Chișinău, vol. I-IV, 1994.
8. Z. Arbore, *Dicționarul geografic al Basarabiei*, București, 2001.
9. I. Neamțu, *Treimea de o ființă,* Iași, 1991.
10. V. Crețu, *Județul Cahul. Economic. 1927-1937,* Cahul, 1938.

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)

11. Gh. Ivănescu, *Origine pre-indo-europene des noms du Danube.* În: „Contributions onomastiques”, București, 1958.
12. A. Eremia, *Unitatea patrimoniului onomastic românesc,* Chișinău, 2001.
13. I. Hâncu, *Soarta băștinașilor din spațiul pruto-nistrean în Antichitate și în Evul Mediu timpuriu.* În: „Revistă de istorie a Moldovei”, nr. 1-4 , 2001, p. 36-46.
14. Al. Philippide, *Originea românilor,* vol. II, Iași, 1923.
15. A. Gonța, *Documentele privind istoria României. A. Moldova. Veacurile XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de locuri,* București, 1990.
16. N. Iorga, *Românii de peste Nistru,* Olt, 1990.
17. A. Eremia, V. Răileanu, *Toponimia Transnistriei: restabilirea fondului onimic românesc.* În: „Buletinul Institutului de Lingvistică”, Chișinău, 2003.
18. *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova,* București, 1975, vol. I și urm.
19. D. Cantemir, *Descrierea Moldovei,* Chișinău, 1992.

BDD-A26020 © 2017 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:55 UTC)